

ingediend op **1395** (2021-2022) – Nr. 1  
24 augustus 2022 (2021-2022)

## **Verslag van de gedachtewisseling**

namens de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid  
uitgebracht door Arnout Coel

over de gevolgen van de oorlog in Oekraïne  
voor de landbouwsector en de voedselzekerheid

---

*Samenstelling van de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid:*

*Voorzitter:* Bart Dochy.

*Vaste leden:*

Arnout Coel, Cathy Coudyser, Karolien Grosemans, Sofie Joosen, Joris Nachtergaele;  
Leo Pieters, Stefaan Sintobin, Frieda Verougstraete-Deschacht;  
Bart Dochy, Joke Schauvliege;  
Emmily Talpe, Bart Van Hulle;  
Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen;  
Ludwig Vandenhove.

*Plaatsvervangers:*

Allessia Claes, Maaïke De Vreese, Bert Maertens, Nadia Sminate, Tine van der Vloet;  
Roosmarijn Beckers, Els Sterckx, Suzy Wouters;  
Sofie Mertens, Tinne Rombouts;  
Tom Ongena, Bart Tommelein;  
Jeremie Vaneeckhout;  
Maxim Veys.

## INHOUD

|      |                                                                                                                                                                  |    |
|------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| I.   | Inleidende uiteenzetting door minister van Economie, Innovatie, Werk,<br>Sociale Economie en Landbouw .....                                                      | 4  |
| 1.   | Marktsituatie .....                                                                                                                                              | 4  |
| 2.   | VLAM .....                                                                                                                                                       | 5  |
| 3.   | Interfederale Taskforce.....                                                                                                                                     | 5  |
| 4.   | EU .....                                                                                                                                                         | 6  |
| 4.1. | Steunpakket.....                                                                                                                                                 | 6  |
| 4.2. | Reflectiegroep varkenssector .....                                                                                                                               | 6  |
| 4.3. | Resolutie Europees Parlement.....                                                                                                                                | 6  |
| 4.4. | Voedselbeleid .....                                                                                                                                              | 7  |
| 5.   | Vlaams beleid .....                                                                                                                                              | 7  |
| 6.   | Gebruik braakgrond .....                                                                                                                                         | 8  |
| 7.   | Biologische landbouw .....                                                                                                                                       | 9  |
| 8.   | Situatie glastuinbouwsector.....                                                                                                                                 | 9  |
| 9.   | Seizoensarbeid .....                                                                                                                                             | 9  |
| II.  | Bespreking.....                                                                                                                                                  | 10 |
|      | Gebruikte afkortingen .....                                                                                                                                      | 11 |
|      | Bijlage: zie de <a href="http://www.vlaamsparlement.be">dossierpagina</a> van dit document op <a href="http://www.vlaamsparlement.be">www.vlaamsparlement.be</a> |    |

Op woensdag 25 mei 2022 hield de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid een gedachtewisseling met de minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw over de gevolgen van de oorlog in Oekraïne voor de Vlaamse landbouwsector en de voedselzekerheid.

Voorafgaand aan de gedachtewisseling konden de commissieleden vragen bezorgen aan de minister. De ingestuurde vragen zijn te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op [www.vlaamsparlement.be](http://www.vlaamsparlement.be).

## **I. Inleidende uiteenzetting door Jo Brouns, minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw**

Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, *Jo Brouns*, herinnert eraan dat er in de commissie op geregelde tijdstippen een gedachtewisseling zou worden georganiseerd over de situatie in en ten gevolge van het conflict in Oekraïne. Hij gaat met plezier in op de vragen die op voorhand werden bezorgd.

### **1. Marktsituatie**

De wederzijdse handel is sinds de inval van Rusland in Oekraïne ernstig verstoord. Dit heeft als gevolg dat landbouwgrondstoffen zoals granen en oliehoudende zaden momenteel weinig worden uitgevoerd. Dat heeft dan weer effect op de prijzen van veevoeders. Anderzijds is er schaarste aan zonnebloemolie en biologische landbouwgrondstoffen die voornamelijk uit Oekraïne komen. Men moet wel voor ogen houden dat de goederen in kwestie allemaal nog oogsten van vorig jaar zijn (en dus voor het huidige conflict). De huidige problemen zijn dus van logistieke aard, niet van productie-aard.

Wat het lopende teelt- en oogstseizoen 2022 zal brengen, is hoogst onzeker. Exacte data zijn er niet, de EU raamt op basis van satellietbeelden dat ongeveer 20% van het Oekraïense akkerlandareaal niet ingezaaid is geraakt. De Oekraïense autoriteiten zijn nog steeds volop op zoek naar zaadmateriaal om bij te benen. Tenzij er een uitstekend groeiseizoen zou zijn, is de kans dus groot dat er deze zomer sowieso al minder geoogst zal worden.

Er zijn geen indicaties op wereldniveau dat de maïsproductie lager zal zijn. In de EU is er vooral een afhankelijkheid van zonnebloem uit Oekraïne, en vandaar dat Frankrijk meer zonnebloem zet in de plaats van maïs. De toename in areaal zonnebloem is minder dan 10% en zal geen grote invloed hebben op de beschikbaarheid van maïs en bijgevolg heeft dit ook een beperkte invloed op Vlaanderen.

Vooral de prijs van kunstmeststoffen is sterk gestegen door schaarste aangezien Rusland een grote producent is van kunstmeststof, en dit heeft een impact op de prijs van onder meer soja. Er zijn volgens statistische gegevens evenwel niet direct indicaties dat de sojaproductie lager zal zijn het komende jaar, temeer de prijs voor soja hoog is. Ook in Vlaanderen zijn de prijzen voor kunstmeststof zeer hoog en er is niet direct een daling van deze prijzen in zicht.

De monitoring van agrovoedingsmiddelen gebeurt op niveau van de interne markt van de Europese Unie. Alle lidstaten maken daartoe periodiek data over aan de Commissie van hun grondgebied. Sommige data worden wekelijks gerapporteerd, andere maandelijks. , Recent is ook een verordening gestemd die de lidstaten verplicht vaker de voorraden voor granen, oliehoudende zaden en gecertificeerde zaai-zaden op hun grondgebied mee te delen zodat hier ook een meer gedetailleerd zicht op komt.

In maart 2022 kondigde de media aan dat consumenten in België zonnebloemolie, bloem en basisproducten begonnen in te slaan, uit vrees voor mogelijke tekorten als gevolg van de oorlog in Oekraïne. Sommige supermarktketens voerden daarom preventieve volumebeperkingen in per klant voor bloem en keukenolie. De situatie doet denken aan het hamstergedrag tijdens het begin van de coronacrisis in maart 2020. Tot op vandaag is er echter geen reden om te panikeren. Er is genoeg voedsel voor iedereen, voor schaarse producten zijn er alternatieven. Koolhydraatrijke voedingsmiddelen zoals deegwaren, pasta of rijst zullen de komende maanden mogelijks een relatief hogere prijsinflatie kennen, maar we produceren zelf wel voldoende andere koolhydraatrijke alternatieven zoals aardappelen- of aardappelproducten.

Er zijn momenteel vooral problemen met de aanvoer van biologische grondstoffen zoals zonnebloemschroot voor de productie van biologische voeding maar ook de aanvoer van zonnebloemolie die een impact heeft op de aardappelindustrie.

Vlaanderen is een sterk exportgerichte markt maar er was geen significante verandering te zien in de handelscijfers die laten blijken dat bepaalde landbouwproducten meer gevraagd worden vanuit het buitenland. De uitvoer van Vlaamse en in het algemeen Europese landbouwproducten naar Rusland was al sterk beperkt door het Russische handelsembargo dat sinds 2014 van kracht is. De beperking van uitvoer naar Oekraïne zou vooral een effect hebben op de uitvoer van peren en hierdoor zou de prijs gedaald zijn maar intussen al hersteld en boven het meerjarig gemiddelde. Tenslotte was de uitvoer van landbouwproducten naar Wit-Rusland al miniem en verdere beperkingen hebben bijgevolg een minieme impact op de Vlaamse export van landbouwproducten.

De logistieke problemen die zich voordoen in de havens van Oekraïne worden van dichtbij gevolgd door de Europese Commissie. Men tracht alternatieve routes over de weg te organiseren via verzamelpunten in de buurt van de Pools-Oekraïense grens.

## **2. VLAM**

VLAM helpt consumenten meer kiezen voor inlandse, seizoensgebonden producten, die vaak goedkoper zijn dan geïmporteerde producten en producten buiten het seizoen. Door te kiezen voor lekkers van bij ons, moet men dus niet inboeten aan smaak en kwaliteit terwijl men er op prijsniveau vaak een voordeel mee doet. VLAM zet hierop in via 'Lekker van bij ons'. VLAM heeft zijn promotiestrategie tot nu toe dus niet moeten wijzigen, want het heeft als opdracht net om de producten van bij ons in de kijker te zetten.

## **3. Interfederale Taskforce**

Tijdens de Interfederale Taskforce op 3 mei werd een toelichting gegeven over de tijdelijke oplossing die gevonden werd op vlak van etikettering van producten met zonnebloemolie. Daarnaast werd een stand van zaken gegeven over de prijsmonitoring, waar de hoogste stijging werd vastgesteld bij granen, zuivel, oliën en vetten. Er werd vanuit de keten gevraagd om sterker in te zetten op het goed functioneren van het ketenoverleg, in het bijzonder in tijden van crisis.

Vanuit de twee gewesten werd een toelichting gegeven over de toepassing van het Europese steunpakket. Het kabinet heeft ook aangegeven wat de mogelijkheden zijn op vlak van overbruggingsleningen. In juni zou de Taskforce opnieuw samenkomen.

## 4. EU

### 4.1. Steunpakket

Wat betreft de besteding van het crisispakket dat de Europese Unie ter beschikking stelt en we in Vlaanderen verder aanvullen tot in totaal ongeveer 8,1 miljoen euro, zijn de analyses en het overleg met de sector vergevorderd.

Op relatief korte termijn zal een concreet voorstel aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. De Europese Unie koppelt ook enkele duurzaamheidsvoorwaarden aan de steun; daar moeten we uiteraard rekening mee houden.

Algemeen kan de minister stellen dat het voorstel erop neer zal komen de steun te richten op landbouwers die actief zijn in de hardst getroffen sectoren en die zich engageren op vlak van circulaire economie, nutriëntenbeheer, efficiënt gebruik van grondstoffen of milieu- en klimaatvriendelijke productiemethoden.

### 4.2. Reflectiegroep varkenssector

De reflectiegroep zal bestaan uit vertegenwoordigers van de 'civil dialogue group for animal products', de sector dus, en van de deskundigengroep van het comité voor de gemeenschappelijke ordening van de landbouwmarkten, waarin vertegenwoordigers uit de lidstaten zitten. Naast deze startbijeenkomst zijn er tot het eind van het jaar vijf bijeenkomsten gepland. De volgende vergadering is vandaag. Op 18 januari 2023 zal het eindrapport worden voorgesteld.

In de eerste plaats heeft de reflectiegroep als doel om de varkenssector veerkrachtiger te maken naar de toekomst toe. De kick-offmeeting had dan ook tot doel om de verschillende visies hieromtrent te kennen.

### 4.3. Resolutie Europees Parlement

Vanuit Vlaanderen staan we achter de Europese initiatieven om logistieke goederentransporten van/naar Oekraïne te faciliteren. Normaal gebeurt dit transport via de havens aan de Zwarte Zee, maar die zijn geblokkeerd. Via speciale hubs organiseert de Europese Commissie zogenaamde solidariteitsroutes. Deze moeten ervoor zorgen dat landbouwproducten, zoals grote hoeveelheden graan, uit Oekraïne geraken en dat grondstoffen beschikbaar zijn en Oekraïne binnenraken.

Rekening houdende met de bevolkingstoename in de komende decennia, zullen we én voldoende voedsel moeten produceren én dat tegelijk minder belastend voor de omgeving moeten doen.

De Vlaamse eiwitstrategie is een weloverwogen breed gedragen langetermijnvisie waarin duurzaamheid vooropstaat en die eveneens inhoudt dat we streven naar minder afhankelijkheid van invoer. Eén van de zes thematische doelstellingen is om meer plantaardige eiwitten te produceren in Vlaanderen. Bovendien werden er in het kader van het relanceplan negentien projecten ter ondersteuning van de eiwitstrategie goedgekeurd voor een budget van 3,5 miljoen EUR.

Eveneens kwamen de pre-ecoregelingen tot stand in 2022 ter ondersteuning van de teelt van eiwitgewassen. De minister kan daaromtrent ook een primeur meegeven: uit de eerste analyse van de verzamelaanvraag 2022 blijkt dat niet minder dan 6776 aanvragen tot deelname aan de pre-ecoregelingen zijn binnengekomen. Dat is een succes en toont aan dat de Vlaamse landbouwers bereid zijn om inspanningen te doen, wanneer ze hiervoor binnen een stimulerend kader voldoende gecompenseerd worden.

Ten slotte wordt er tezamen met de kernpartners via werkgroepen voortdurend verdergewerkt om bij te dragen tot het succes van de eiwitstrategie.

Tegelijkertijd pleit de minister voor realisme. De Vlaamse, of Europese, eiwitstrategie zal ons niet in een handomdraai volledig onafhankelijk kunnen maken van externe eiwitbronnen. Daarom moeten we ook vandaag blijven inzetten op duurzame handelsrelaties.

#### 4.4. Voedselbeleid

Het is verleidelijk om het voedseldebate te vereenvoudigen tot zwart-witstellingen. Zoals vaak is de realiteit complexer en zijn er potentiële trade-offs. Als er bijvoorbeeld ergens lagere oogsten zijn door droogte dan is het belangrijk dat andere productieregio's lokale tekorten kunnen aanvullen. Dat verhindert uiteraard niet dat voedsel een strategisch goed is dat je zoveel mogelijk in eigen hand houdt. We moeten dus ons eigen voedselproductiepotentieel zeker vrijwaren, maar dat sluit geen import noch export uit.

Het is gekend dat Oekraïne de graanschuur is van Europa. Vanuit Oekraïne wordt voornamelijk maïs uitgevoerd naar Europa: afhankelijk van het jaar vertegenwoordigt Oekraïne een derde tot de helft van de totale invoer van maïs in de EU. Toch hoeft dit voor Europa geen ramp te zijn. Ten opzichte van de totale productie van granen en ten opzichte van de nog aanwezige stocks blijft dit een klein aandeel. Waar dan weer wel een probleem kan opduiken is de beschikbaarheid van zonnebloemolie. Oekraïne produceert bijna de helft van alle zonnebloemolie ter wereld. De oorlog in Rusland heeft geleid tot een wereldwijd tekort dat de voedselprijzen opdrijft.

De Europese Unie heeft niet de ambitie om zelf centraal te gaan beslissen hoeveel van wat onze boeren waar moeten produceren, en gelukkig maar. Overheden moeten daarentegen wel een kader scheppen waarin ondernemingen hun rol kunnen opnemen, bijvoorbeeld op het vlak van productierandvoorwaarden, investeringsklimaat en rechtszekerheid.

### 5. Vlaams beleid

Er werd ook gevraagd naar de impact op het Strategisch GLB-plan. Het ontwerpplan bevat al een aantal kapstukken die kunnen inspelen op nieuwe uitdagingen, zoals meer zelfvoorzienende voedselproductie. De minister denkt hierbij aan samenwerkingsprojecten, opleiding, advies, demonstratieprojecten, de pre-ecoregeling waar landbouwers gestimuleerd worden om meer in te zetten op de eigen teelt van eiwithoudende gewassen, steun voor innovatieve investeringen, opstart of omschakeling naar een toekomstgerichte duurzame ondernemingsstrategie op een landbouwbedrijf enzovoort.

Voor jonge landbouwers en instappers in de landbouw is het financieel een uitdaging om nieuwe economische activiteiten in de landbouwsector op te zetten en tot ontwikkeling te brengen. VLIF-steun voor opstart of overname door jonge landbouwers zal in de nieuwe programmaperiode een verhoging kennen van de steunomvang in de hoogste steuncategorieën (hoogste duurzaamheid).

Nieuwe inzichten naar aanleiding van de adviezen op het GLB-plan of naar aanleiding van observaties van de Europese Commissie kunnen er eventueel toe leiden dat het bij de Europese Commissie ingediende GLB-Strategisch Plan aangepast wordt. Dergelijke aanpassingen zullen dan uitmonden in een definitief plan waaraan de Europese Commissie haar uiteindelijke goedkeuring moet verlenen voor eind 2022. De Europese Commissie heeft drie maanden om haar observaties op het ingediende strategisch plan over te maken, dit wil zeggen tegen medio juni 2022.

De Vlaamse voedselstrategie wordt pas eind 2022 gelanceerd maar het voorbereidende traject loopt momenteel volop. Bij die voorbereiding worden verschillende aspecten meegenomen. Zo willen we voluit gaan voor een veerkrachtige voedsel-economie waar de basis van gevormd wordt door onze eigen Vlaamse land- en tuinbouw. Maar circulair en duurzaam ondernemen komt aan bod met circulair voedsel en eiwitdiversificatie. Er zijn ook nog andere elementen op Vlaams niveau zoals het agrarisch gebied maximaal voorbehouden voor actief landbouwgebruik, die mee opgenomen moeten worden in de discussie over het vergroten van onze eigen voedselvoorziening.

De import-afhankelijkheid van een land, of bij uitbreiding een douane-unie van meerdere landen zoals de EU, hangt af van meerdere zaken: kan je het betrokken product überhaupt zelf maken en tegen welke kostprijs? In welke mate bescherm je jouw ondernemingen tegen het ongelijke speelveld op vlak van productienormen via douane-importheffingen?

Als de EU zichzelf als doel stelt om – althans voor wat producten betreft die ook bij ons lokaal kunnen gemaakt worden - minder afhankelijk te worden van import, dan zal de EU onvermijdelijk via haar handels- en douanebeleid de oneerlijke concurrentie met derde landen moeten wegwerken.

Momenteel wordt er binnen de werking van Vlaanderen Circulair een werkagenda voedselketen uitgewerkt. In dat traject hebben verschillende stakeholders uit de voedselketen zich geëngageerd om werkpaden uit te werken binnen een rollend werkprogramma. De focus is daarbij om de materiaalvoetafdruk van de volledige voedselketen te minimaliseren. Ze zetten in op het optimaal gebruik van biograndstoffen, voedsel en reststromen. Ze zijn nu bezig met het uitwerken van concrete acties. De circulariteit van het primaire productiesysteem is een belangrijk aandachtspunt. Dat geldt ook voor het opwaarderen van reststromen en het recupereren en recyclen van nutriënten die kunnen zorgen voor een lagere inputafhankelijkheid.

Er werd nog een vraag gesteld over RENURE-meststoffen. De visie van de minister hierover is gekend: ze vormen een heel mooi 'circulair voorbeeld' binnen onze landbouwsector. Qua werking en gebruik lijken de producten sterk op de kunstmeststoffen die momenteel, door de crisis in Oekraïne, heel erg duur zijn. RENURE-producten hebben, ondanks de verregaande verwerking, momenteel nog steeds de status 'dierlijk' waardoor ze niet gebruikt kunnen worden bovenop de normen voor dierlijke mest (kunstmeststoffen kunnen wel gebruikt worden bovenop die norm). Op lange termijn zou het wenselijk zijn om de RENURE-meststoffen te aanzien als kunstmeststoffen i.p.v. als dierlijke meststoffen.

## **6. Gebruik braakgrond**

De Vlaamse Regering heeft op 31 maart 2022 op voorstel van de minister, principeel ingestemd om gebruik te maken van de flexibiliteit die de Europese Commissie biedt om braakliggende percelen maximaal in productie te nemen. Enkel op de braakliggende percelen die gelegen zijn in groene bestemmingen zijn zal de landbouwer niet aan productie kunnen doen.

De nieuwe regels rond vruchtwisseling als GLB-randvoorwaarde, treden in werking vanaf 2023. Deze werden beslist door het Europees Parlement en de Raad. De Commissie heeft geen bevoegdheid om die regels aan te passen, dat kunnen enkel de Raad en het Europees Parlement zelf beslissen. België zal een standpunt innemen indien Duitsland dit zal agenderen op de Raad.

## **7. Biologische landbouw**

Wat biologische voeders betreft is het inderdaad zo dat GGO-gewassen geen valabel alternatief zijn, omdat de producten van de dieren die daarmee gevoederd zouden worden dan enkel als gangbare producten kunnen worden vermarkt.

Om tegemoet te komen aan de vraag van de Vlaamse biolandbouw is het binnen het Europese kader wel toegestaan dat men tot maximaal 5% niet-GGO-gangbare eiwithoudende voeders in het rantsoen opneemt.

## **8. Situatie glastuinbouwsector**

Vanuit VLIF werd vanaf 1 april 2022 het steunpercentage voor een energiescherm/schermdoek in een bestaande serre verhoogd van 30% naar 40% steun (voor een jonge landbouw 50% steun). Een energiescherm is een investering die resulteert in een energiebesparing tot 30% of meer en dit in alle verwarmde serreteelten.

Er werd op datum van 16 mei 2022 voor 36,5 miljoen euro aan overbruggingskredieten goedgekeurd door VLAIO in de land- en tuinbouwsector. Het cijfer specifiek voor de glastuinbouwsector is in de databank van VLAIO niet gekend.

## **9. Seizoensarbeid**

In de seizoensarbeid in de landbouwsector werken klassiek heel wat Oekraïners in de pluk. Een aantal hiervan zijn al aan de slag gegaan voor de oorlog in Oekraïne, maar ook door de Oekraïense nieuwkomers wordt heel wat gebruikgemaakt van tewerkstelling in de pluk. Zij kunnen aan de slag in de seizoensarbeid zodra ze een bijlage 15 (in afwachting van een elektronische A-kaart) of een elektronische A-kaart hebben. Op die manier zijn er heel wat tewerkstellingsmogelijkheden in de landbouwsector voor de tijdelijk ontheemde Oekraïners.

Voor de stappen naar werk van (Oekraïense) nieuwkomers werkte VDAB, in overleg met partners zoals de Agentschappen Integratie en Inburgering en de OCMW's en/of lokale besturen, een klantenflow uit. Oekraïners worden vanuit deze flow ingeschat. Binnen deze inschatting wordt ook het beroep gevraagd en kan VDAB mensen matchen met ervaring in de land- en tuinbouw, bijvoorbeeld met jobs in de seizoensarbeid.

Conform de huidige regelgeving kan een seizoensarbeider maximaal 100 dagen werken gebruikmakend van de plukkaart. Wel stelt zich het probleem dat een aantal seizoenarbeiders dit maximaal aantal dagen bijna bereikt hebben.

Volgens de werkgevers is de overstap van een plukkaart naar een regulier (tijdelijke) arbeidsovereenkomst financieel niet haalbaar. Hierdoor stelt zich de problematiek van vervanging van de Oekraïense seizoenarbeiders die het maximum bereiken, door nieuwe seizoenarbeiders. Dit is te vermijden, gezien, in tegenstelling tot andere jaren, de Oekraïense seizoenarbeiders niet terug naar Oekraïne kunnen. Bovendien voorzien de werkgevers in een aantal gevallen ook huisvesting voor de seizoenarbeiders. Indien het maximum aantal plukdagen bereikt is, komt deze huisvesting ook in het gedrang.

Blijkt zo dat de duurtijd van 100 dagen werken in de pluk niet kan verlengd worden voor de Oekraïense vluchtelingen die aan de slag zijn in pluk, dan zullen de werkgevers zeker op zoek moeten naar nieuwe arbeidskrachten. Er dienen zich nog steeds heel wat buitenlandse arbeidskrachten aan en daarnaast is de voorbije jaren tijdens de coronacrisis ook sterk ingezet op studentenarbeid.

## **II. Bespreking**

*De voorzitter* stelt voor om de situatie in Oekraïne te blijven opvolgen en hier ten gepaste tijde op terug te komen.

*Chris Steenwegen* gaat hiermee akkoord en stelt zich veel zorgen te maken over de situatie. Naast de oorlog in Oekraïne heeft ook klimaatverandering een grote impact op de voedselzekerheid. Is het een optie om de scope van toekomstige gedachtewisselingen te verbreden?

*Arnout Coel* sluit zich hierbij aan. Hij merkt op dat beide problemen verweven zijn.

*De minister* begrijpt deze vragen en zegt open te staan voor de nodige gedachtewisselingen. Ook de droogte is bijvoorbeeld een prangend probleem.

*Bart Van Hulle* vraagt de minister om een oplossing te zoeken voor het probleem van de plukkaart. Kan men dit voor de gehele sector niet uitbreiden tot 100 dagen?

*De minister* zal dit onderzoeken.

Bart DOCHY,  
voorzitter

Arnout COEL,  
verslaggever

---

**Gebruikte afkortingen**

|       |                                                            |
|-------|------------------------------------------------------------|
| GLB   | gemeenschappelijk landbouwbeleid                           |
| OCMW  | Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn              |
| VDAB  | Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding |
| VLAIO | Agentschap Innoveren en Ondernemen                         |
| VLAM  | Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing             |
| VLIF  | Vlaams Landbouwinvesteringsfonds                           |